

Notă

asupra necesității de dezvoltare, adaptare și perfecționare organizațională și funcțională a Societății Române de Ecologie (SRE)

Procesul de emergență și evoluție a Ecologiei a urmat cinci faze de integrare inter și transdisciplinară:

- a) Ecologia biologică (aut și sin ecologia) 1866-1935;
- b) Ecologia ecosistemică (1935-1970/1980)
- c) Ecologia sistemică (Ecologia sistemică și organizarea ierarhică a Ecosferei/ Mediului Terestru suport al vieții) (1970/1980-1990);
- d) co-evoluția științelor Ecologie sistemică și Sustenabilitatea Dezvoltării (1990-2005) și
- e) emergența științei integrative globale - Ecologia și Sustenabilitatea sistemelor ecologice cuplate, sociale și naturale (socio-ecologice)/2005 → (Vădineanu 1998, 2001, 2004, 2011, 2017; Angelstom et al 2013; Carpenter et al 2012; Singh et al 2010).

Putem constata că după 151 de ani de emergență și evoluție a Ecologiei s-a conturat și consolidat un cadru teoretic, conceptual și operațional structurat pe cinci niveluri de integrare și sinteză, la rândul lor strâns interconectate, care ar asigura: abordarea holistă (sistemică) și ierarhică a complexității relațiilor dinamice dintre componentele mediului natural și social; înțelegerea și crearea cunoștințelor privind organizarea și funcționarea acestora (populații/specii, comunități, ecosisteme, sisteme cuplate socio-naturale); fundamentarea științifică a politicilor și programelor de guvernare sustenabilă și; crearea platformelor operaționale - știință-politici-societate - pentru aplicarea, monitorizarea și adaptarea acestora.

Din această perspectivă, societățile naționale, regionale și globale ale experților din diferite sub-domenii ale Ecologiei și Sustenabilității se confruntă/se vor confrunta cu cele mai complexe și urgente provocări și cu un nou set de oportunități și responsabilități.

În acest context este necesară: i) extinderea expertizei profesionale (experți din sectoarele – cercetare; formare a resursei umane; educație și informare; administrație locală și centrală; gestionare sustenabilă a resurselor naturale, biodiversității și serviciilor ecosistemice; politici publice; afaceri; societate civilă); ii) creșterea și consolidarea coeziunii interne; iii) întărirea capacității de a fundamenta și orienta tranziția la modelul de dezvoltare sustenabilă/ "MDS" a sistemului Socio-Ecologic național și iv) asumarea rolului de actor colectiv cheie în procesul de elaborare și aplicare a scenariilor, politicilor și programelor de dezvoltare sustenabilă.

Ca promotor a acestei viziunii și acestor căi de acțiune propun membrilor și/sau potențialilor membri activi ai SRE să reflecteze asupra următoarelor obiective majore:

- i) Proiectarea și dezvoltarea cadrului organizatoric pentru exprimarea, testarea, validarea și integrarea expertizei științifice și practice, individuale sau/și de grup, în domeniul multi și transdisciplinar al ecologiei **sistemelor** cuplate **socio-naturale** (socio-ecologice/sistemelor ecologice socio-naturale) prin care se identifică complexitatea, organizarea ierarhică și dinamica **Mediului: natural și social-terestru**;
- ii) Analizarea, evaluarea și interpretarea progresului teoretic, conceptual și operațional în cadrul procesului de emergență a Ecologiei ca știință integrativă

- multi-disciplinară, focalizată asupra complexității relațiilor dinamice dintre componentele mediului natural-biotic și abiotic; și evoluția acesteia, în ultimele trei decenii, ca știință integrativă, **multi și transdisciplinară**
- iii) **globală**- abordează complexitatea organizării și dinamicii ne-lineare a **Mediului Terestru Total**: natural și social;
 - iv) Adaptarea, completarea și promovarea unui cadru conceptual integrat care, facilitează abordarea complexității spațio-temporale din natură (mediul natural) și societate (mediul social) pe patru paliere (niveluri) de organizare – populațional, biocenotic, ecosistemic, și socio-ecologic – în cercetarea, monitorizarea și guvernarea dinamicii (dezvoltării) sistemelor cuplate socio-naturale;
 - v) Analiza direcțiilor și modalităților de abordare urmate (folosite) de către membrii comunității extinse, cu preocupări în domeniul ecologie/mediu” din România și evaluarea contribuțiilor științifice și practice ale acestora, pe de o parte, și identificarea limitelor de natură conceptuală, instituțională și operațională (ex.: infrastructură fizică, metodologie, expertiză, sistem informațional, programe de formare universitară, de educație formală și non-formală), pe de altă parte, cu accent deosebit asupra implicațiilor ambelor categorii – contribuții și limite – în ciclul politic și decizional privind gestionarea **capitalului natural (CN)/ biodiversității și sustenabilității dezvoltării**;
 - vi) Asumarea de către membrii grupurilor de expertiză și a comunității SRE, în ansamblul său, a rolului de **actori profesionali, activi și eficienți**, ai societății civile care, acționează pentru clarificarea, promovarea și aplicarea contribuțiilor teoretice, conceptuale și operaționale ale științei ecologice (mediului) în:
 - a) activitatea de fundamentare, dezvoltare și derulare a **programei de cercetare și monitoring integrat***, pe termen lung a complexelor de sisteme ecologice cuplate naturale și sociale (Sist. Soc. Ecol.), distribuite la scara sub-bazinelor hidrografice (Sist. Soc.Ecol. locale) și a bazinelor (districtelor) hidrografice (Sist. Soc. Ecol. regionale) și a planurilor de management adaptiv (conservare, restaurare, utilizare sustenabilă) ale componentelor biostructurii capitalului natural (CN) (populații/specii, comunități/biocenoze, ecosisteme) și a **funcțiilor și serviciilor** acestora (inclusiv resursele genetice);
 - b) activitatea de inovare a învățământului universitar și post-universitar pentru formarea și perfecționarea specialiștilor în domeniul multi și transdisciplinar (nivel 2) al “ecologiei și sustenabilității”;
 - c) activitatea de comunicare, informare și educație a publicului și;
 - d) activitatea de co-dezvoltare a cunoștințelor trans-disciplinare în cadrul platformelor suport “știință-politici-societate” (SPS) și de fundamentare și elaborare a strategiilor și programelor (politicilor) de dezvoltare sustenabilă a Sist. Soc. Ecol. din spațiul românesc.

* se recomandă nivelurile de organizare – populațional, biocenotic, ecosistemic – din structura unui Complex socio-ecologic și/sau ierarhia spațială a complexelor socio-ecologice (locale, regionale, național).

De asemenea vă propun organizarea în cursul anului 2018 a unei serii de 5 dezbateri focalizate asupra unor teme critice identificabile în aria obiectivelor majore, propuse mai sus. În ceea ce mă privește, voi reveni imediat după sărbători cu lista propusă de către mine și cu asumarea organizării a două dintre ele (în București și Brăila).

Sper ca în decurs de 3 săptămâni (până la 15.01.2018) să primesc comentarii, sugestii și propuneri de teme din partea dumneavoastră.

Între timp lucrez cu Nicoleta Geamăna asupra unei schițe de protocol a modului de organizare a dezbaterilor (implică grupuri de 7-10 experți pentru fiecare temă selectată) și a pașilor ce urmează a fi parcurși după fiecare dezbateri.

! Sper să avem astfel, un pachet de sinteze ale dezbaterilor, în care să se evidențieze soluții și modalități de promovare; cred că aceasta este una dintre căile prin care putem să creștem vizibilitatea SRE și să convingem asupra potențialului nostru (la nivel de comunitate, grupuri de expertiză și individual) ca actori reductabili în procesul complex al schimbărilor ce vor urma în orizontul de timp 2030.

!! Întâlnirea anuală a Bordului și Comitetului de Coordonare a Federației Europene de Ecologie va avea loc în România, în oct./nov. 2018 (se va decide până în februarie data exactă) și intenționăm ca rezultatele dezbaterilor noastre să fie prezentate și discutate cu reprezentanții Societăților naționale membre FEE. Am avea ocazia să testăm potențialul și rolul SRE în procesul de transformare a FEE în spațiul european.

Prof. Dr. Angheluță Vădineanu

Președinte al Societății Române de Ecologie

